

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-6101926859
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

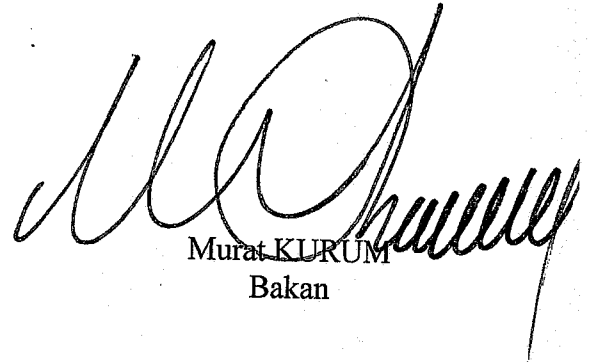
07 Ekim 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (8 Adet, 12 Sayfa)
- Cevap Yazısı (151 Adet, 272 Sayfa)

7/48913 7/49433
7/48914 7/49434
7/48915 7/49435
7/49156 7/49736
7/49157 7/49737
7/49535 7/50462
7/49536 7/50492
7/49537

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

7149736

**VAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUAZZEZ ORHAN IŞIK'IN
TBMM 7/49736 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

- 1) Bakanlığınızın küresel iklim krizinin ülkemize olası etkileri üzerine bakanlığınızın faaliyet alanı için bir araştırması mevcut mudur?
- 2) İklim krizi ile mücadele ve etkilerini azaltma amacıyla bakanlığınız bünyesinde bir birim kurmayı planlıyor musunuz?
- 3) İklim krizi ile mücadele amacıyla ulusal ve bölgesel planlama çalışmaları başlatacak mısınız?
- 4) Türkiye iklim krizi ile mücadele amacıyla uluslararası kuruluşlar ve diğer ülkelerle hangi ortak çalışmaları yürütmektedir?
- 5) İklim krizinin Akdeniz havzasında kapsamlı etkilerinin Türkiye ekolojisi ve ekonomisine yapacağı olumsuz etkilere karşı bir planlama veya hazırlığınız mevcut mudur?
- 6) HES'ler başta olmak üzere baraj ve su yollarına yapılan müdahalelerin iklim krizine etkileri hakkında bir araştırmanız mevcut mudur?
- 7) Türkiye'de karbon emisyonlarının veya sera gazı salınımının azaltılması amacıyla hangi çalışmalar yürütülmektedir?
- 8) Kömür ve diğer fosil yakıtların kullanımının azaltılması amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir? Bu kapsamda ücretsiz kömür dağıtımı ne zaman sonlandırılacaktır?
- 9) Toplu ulaşımın teşvik edilmesi ve bireysel taşıtlar nedeniyle yakıt kullanımının azaltılması amacıyla hangi çalışmalar yürütülmektedir?
- 10) Türkiye'de enerji kullanımında bilincin artırılması ve verimli enerji kullanımı amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 11) Beton ve asfalt kullanımının azaltılması amacıyla hangi faaliyetler yürütülmektedir?
- 12) Bozkurt ve Ayancık ilçelerinde yaşanan sel felaketinin küresel iklim krizi etkisi ile ortaya çıktığı konusunda bir araştırmanız mevcut mudur? Benzer felaketlerin artan sıklıkta yaşanabileceği öngörüsü karşısında hangi hazırlıkları başlatacaksınız?
- 13) Dere ve vadi yataklarına yapılanmış yerleşim yerlerinin orta ve uzun vadede bu yerlerden taşınmasına dair bir planlamanız mevcut mudur?
- 14) İklim krizi nedeniyle sıklığı ve kapsamı artacağı varsayılan sel, su baskınları, fırtına, orman yangınları gibi aşırı hava olaylarına karşı yeni bir kurumsal yapılanma veya var olan kurumları güçlendirme çalışmaları yapacak mısınız?
- 15) Türkiye İklim Değişikliği Stratejisi (2010-2023) kapsamında hangi eylemlerin yapılması kararlaştırılmıştır? Eylem planında olmasına rağmen uygulanmayan kararlar ve eylemler hangileridir? Uygulanmama gerekçeleri nelerdir? Strateji ve eylem planının güncellenmesi amacıyla hangi çalışmalar yürütülmektedir?

CEVAP:

-Bakanlığımız tarafından, 17 Şubat 2021 tarihinde aşağıda belirtilen 14 Maddelik "İklim Değişikliği ile Mücadele Sonuç Bildirgesi" açıklanmıştır. Bildirgede yer alan maddeler aşağıda belirtilmiştir.

- 1- İklim Kanunu için temel ilke, sorumluluk ve eylemleri içeren kapsamlı bir İklim Değişikliğiyle Mücadele Raporu Meclisimizin takdirine sunulacaktır.
- 2- Tüm kurumların, sera gazı emisyonlarının azaltımına ve iklim değişikliğine uyum sağlamasına yönelik 2050 Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi ve Eylem Planı uygulamaya konulacaktır.
- 3- Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planlarıyla, 7 bölgemiz tüm alanlarda iklim değişikliğine uyumlu hale getirilecektir. Akıllı şehir ve sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Ülkemizin her yerinde; enerji verimli, iklime duyarlı yeni yerleşim alanları kurulacaktır.

4-İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin en çok yaşandığı sektörler olan tarım, hayvancılık, turizm, yenilenebilir enerji ve sanayi alanlarında yatırımlarımızı en verimli şekilde yönlendirecek, mekânsal strateji planı ve bütün ölçeklerde yeni mekânsal planlar uygulamaya konulacaktır.

5-2023 yılına kadar tüm ülkede yaygınlaştırılacak Sıfır Atık Projesi kapsamında atıkların geri kazanım oranı 2035 yılında % 60'a çıkarılacak ve 2050 yılında evsel atıkların düzenli depolama ile bertarafına son verilecektir.

6-Ülkemizde hâlihazırda % 2,5 olan arıtılarak yeniden kullanılan atık su oranı, 2023 yılında % 5'e, 2030 yılında ise % 15'e çıkarılacaktır.

7-Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretim kapasitesi arttırılacaktır. 2030 yılına kadar, elektrik üretimimiz güneş enerjisinden 10 GW, rüzgâr enerjisinden 16 GW kapasitesine çıkarılacaktır.

8-İklim dostu yatırımların destekleneceği, temiz üretim teknolojilerine yatırım yapan tesisleri ödüllendiren Emisyon Ticaret Sistemi hayata geçirilecektir.

9-Enerji ve sanayi tesislerinin iklim ve çevre dostu üretim yapmalarına yönelik ilave tedbir ve teşvikler arttırılacaktır.

10-2023 yılında binalarımızda kullandığımız fosil yakıtlar % 25 oranında azaltılacak. Yine 2030 yılına kadar tüm binalarımız enerji kimlik belgesine sahip olacaktır.

11-Kamu ve özel sektörümüzün, İklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarına yönelik teşvik ve finansman imkânları geliştirilecek, uluslararası finansman kaynaklarına erişim imkânları arttırılacak.

12-Ülkemizin tamamında, sel, heyelan, erozyon, taşkın tehdidi altında bulunan bölgelerde yeniden inşaa faaliyetine izin verilmeyecektir. Tüm bu risk altındaki yapılar için uygun alanlar belirlenecek ve kamulaştırma ve dönüşüm projeleriyle taşıma süreci başlatılacaktır.

13-İklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin en çok yaşandığı su kaynaklarımızın etkin yönetimi ve korunması için tüm kurumlarla ortak bir iş birliği geliştirilerek suyun tasarruflu kullanılmasına yönelik önlemler belirlenecek ve uygulanacaktır.

14-İklim değişikliği konusunda üretilen çalışmaların ve verilerin paydaşlarımızın ve kurumlarımızın erişimine açık olduğu Ulusal İklim Değişikliği Platformu ile bilimsel araştırmaların yapılacağı, politikaların belirleneceği ve takip edileceği Ulusal İklim Değişikliği Araştırma Merkezi kurulacaktır.

-Bakanlığımızın Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü bünyesinde, İklim Değişikliği ve Uyum Dairesi Başkanlığı yer almakta olup, bu Daire Başkanlığı içinde de aşağıda belirtilen Şube Müdürlükleri bulunmaktadır.

- İklim Değişikliği Politikaları ve Uluslararası Müzakereler Şube Müdürlüğü
- Yerel İklim Değişikliği Politikaları Şube Müdürlüğü
- Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi Şube Müdürlüğü
- Ozon Tabakasının Korunması ve Florlu Gazların Yönetimi Şube Müdürlüğü

Bilindiği gibi, İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2011-2023) ulusal manada iklim değişikliğine uyum alanında yapılabilecek politikaları belirleyecek şekilde oluşturulmuştu. Geçen zaman içinde söz konusu dokümanın güncel veriler ve metotlarla güncellenmesi ihtiyacı hâsıl olduğundan, Türkiye'de İklim Değişikliğine Uyum Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında söz konusu doküman güncelleme çalışmaları devam etmektedir. İklim değişikliğinin farklı bölgelerimizde farklı etkilerinin olması ve bölgesel ekonomik, çevresel ve sosyal karakteristiklerin farklı yapıda olması nedeniyle, Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesi için bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planları eş zamanlı olarak hazırlanmış ve Bakanlığımızca kamuoyuna sunulmuştur. Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planları kapsamında;

- Yedi coğrafi bölgenin temel özellikleri,
- Bölgelerde ortaya çıkan iklim ile ilişkili etkiler,
- İklim değişikliğinin sektörler bazında mevcut ve olası etkileri,
- Sektörel bazda öncelikli eylemler,
- Bakanlığımız görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında gerçekleştirilecek eylemler,

Olarak bölgesel bazda değerlendirilmeler yapılmıştır.

Ayrıca, Bakanlığımız iklim değişikliği ile mücadele kapsamında, Avrupa Birliği (IPA projeleri), Dünya Bankası, Küresel Çevre Fonu, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı gibi uluslararası kuruluşlar ile ortak projeler yürütmektedir.

Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik kapsamında elektrik üretimi, çimento, demir-çelik, rafineri, seramik, kireç, kâğıt, kimya ve cam sektörlerinde faaliyet gösteren yaklaşık 700 tesisten kaynaklanan sera gazı emisyonları tesis seviyesinde 2015 yılından bu yana izlenmektedir.

Montreal Protokolü Kigali Değişikliği, florlu sera gazları arasında yüksek küresel ısınma potansiyeline sahip 18 adet Hidroflorokarbon (HFC) sınıfı gazın üretim ve tüketimlerinin aşamalı olarak azaltılması üzerine tasarlanmıştır. Farklı azaltım takvimleri esasına göre protokole taraf ülkeler 4 gruba bölünmüş ve Ülkemiz geliştirmekte olan ülkeler 1. Grup içinde yer almıştır. Bu kapsamda 2024 yılındaki tüketim seviyemiz baz yılı olarak alınmakta ve 2024 itibariyle HFC üretim ve tüketimimizde azaltım yapmaya başlamamız beklenmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 04.03.2021 tarihinde onaylanan Kigali Değişikliği; 28. Taraflar Toplantısı'nda Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolü'ne Yönelik Değişikliğin (Kigali Değişikliği-2016) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun 11 Mart 2021 tarihli ve 31420 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kigali Değişikliğine taraf olunması ile Türkiye, diğer ülkelerle birlikte iklim değişikliği mücadelesine verdiği önemi göstererek, Değişikliğe taraf olan diğer ülkeler gibi florlu sera gazlarının üretim ve tüketimini önümüzdeki 30 yıl içinde yüzde 80'den fazla azaltmayı taahhüt etmiştir.

Diğer taraftan, kömür ve diğer fosil yakıtların kullanımının azaltılması amacıyla illerimizde doğalgaz ile rüzgâr, güneş, jeotermal gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı teşvik edilmektedir. Van İlinde doğalgaz kullanım alanlarının artırılması, bulunmayan mahalle ve sokaklara ulaştırılarak yaygınlaştırılmasına ilişkin planlamalar Van İli Temiz Hava Eylem Planında (2020-2024) yer almaktadır. Diğer illerimizde ise Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından dağıtılacak kömürlerle ilgili olarak 30.12.2018 tarih ve 30641 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Muhtaç Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına ilişkin 531 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uygulanacaktır. İllerde vakıfların yıl içinde aile başı kömür miktarındaki değişiklik taleplerini değerlendirmeye almaya Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili bulunmaktadır.

Şehirlerde hava kalitesi seviyelerinin Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limitlerini sağlaması için gereken tedbirler Temiz Hava Eylem Planları ile belirlenmektedir. Temiz Hava Eylem Planları taşra teşkilatımız koordinasyonunda hazırlanmakta olup, özellikle uygulanmasında yerel yönetimlere ve ilgili tüm kurumlara önemli görevler düşmektedir. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde 64 ilimizde Temiz Hava Eylem Planları, ikinci 5 yıllık dönem olan 2020-2024 yılları için revize edilmiştir ve yürürlüğe girmiştir.

Toplu ulaşımın teşvik edilmesi ve bireysel taşıtlar nedeniyle yakıt kullanımının azaltılması konusu illerde yerel yönetimlerin görev ve sorumluluk alanlarında bulunmakla birlikte, Van İline ait Temiz Hava Eylem Planında (2020-2024) bireysel araçlar yerine, toplu taşıma araçlarının kullanımının yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesine ilişkin çalışmaların da planlamaya dahil edilmesi öngörülmüştür.

